

Novine prihajajo vsako nedeljo. Cena: doma na sklopni naslov 25 D., v posameznoga 30 D., v Ameriko štiri dolare. Amerikanci dobijo za to ceno brezplačno i Marijin List pa Kalendar Srca Jezušovega, domači naročniki pa kalendar za polovično ceno. Naročajo i plačajo se na upravnisti v Črenšovcih, Prekmurje. Uredništvo je v M. Soboti.

Izdajateo: Klok Jožef, vp. pleb. nar. poslanec.

NOVINE

'Glasilo Slovenske krajine'

Oglase sprejema uredništvo, upravnisti - tiskarna. Cena oglasov: cm² 75 par; 1/4 strani dobi 20%, 1/2 strani 25% i cela stran 30% popusta za edno objavo. Cena malih oglasov je: do dvajsetipet reči 5 Din, više od vsake reči pol D. Med tekstom cm² 150 D., v Poslanom 250 D. Takso za oglašje plača uprava i da za vse oglašje od 5% do 50% popusta.

Rokopisi se na vračajo

Obračun.

Volilni boj se je začel. Nešterni demokratje i radičovci, da bi zakrili vso svojo pogubno politiko, so začeli našoj stranki na oči metati, da, ka vala našoj stranki njeni dober program i njeni dobri voditelje, či pa nejdajo nikdar v vlado, da bi tam kaj več mogli dosegnoti. Na to bodi sledeči odgovor:

Čiste roke.

Naša stranka je ne mogla v vlado za to ne, ar se je pod sencov razločnih Pašič-Pribičevićovih vlad zdržavala korupcija. Z državnimi penzi se je ne prav gospodarilo. Vnogi so se obogatili, na rovaš siromaški davkoplačivalcov. Ali naj stranka, štera je poš'eni rok i čiste dušne vesti stopi v takšo vlado? S tem, da bi stopila v vlado bi morala prevzeti odgovornost za vse, ka se je pod strehov takše vlade dogodilo i delalo. Kak bi naj na priliko naši poslanci šli pred svoje volilce, či bi v Beogradu podpirali tiste, ki so si z siromaškimi penzi djali kak koza z zeljom? Ali bi ne takša stranka sama sebe obsodila na smrt? Ne, poštena stranka nemre i nesme v takšoj vladi sodelati, kde nega garancije, da se dela, či že ne vse najbogše, konči pošteno. To lahko napravi k vekšemi samo kakša demokratska pa radičovska stranka, ar ne iščeta ljudstva i njegovih haskov pa pravice, nego strankarske haske.

Ka majo pokazati?

Dobro! Demokratska stranka pa radičovci so bili na vladi, i to preci časa, ka vendar majo pokazati svojim volilcom? Kda so si radičovci navzkriž prišli i je nekaj poslancov izstopilo iz stranke, so si prav pošteno na oči metali, kak so vganjali korupcijo. Ali ma Radičova stranka kaj namali pokazati, ka se je skrbelo za polodelavski narod, kak se ona rada imenuje, da je „seljačka“ stranka? Radičova stranka je seljačka te, kda so volitve pa njim trbe — kruglice, kda pa so bili na vladi so se segravali na mehki ministrski stočekaj i so pozabili, da so je zvolili seljaki. Celi hrvatski narod se zgraža na tom, da je naša stranka bila le malo časa, le komaj pet tednov na vladi, pa je dosegnola preci za srmaškoga človeka, teda za tisti stan, s šteroga se zbirajo ravno zvekšega njeni volici. Naj meče što na nas blato kakšteč, nede nikdar mogeo zatajiti, da, kelko se je dalo, so naši ministri pomagali svojim narodi.

Velko čiščenje.

Kak mora je ležala korupcija na vsem našem političnom življenji. Vsi dobro misleči politiki i nepolitiki so z žalostjov gledali, kak se je ta kuga razpašala po našoj domovini. Na drugoj strani pa so tisti, ki so to podpirali dobili oblast v roke, da so, čiravno je nje narod pri volitvaj obsodo, da so vendar nad njim meli oblast i so po svojoj miloj voli prestavljali i dolgledali vse, ka je ne njim dišalo, ali ka je pravzaprav ne tulilo v njihov roge. Vse to je bolelo, tiste, ki majo lübezen do vsej stanov posebno pa do siromaškoga davkoplačivalca. Zato so začeli vsi pošteni politiki boj proti korupciji. Radikalna stranka je sama začela te boj i je izrinjavala vse, ki so ne meli čiste roke. Gda so že korupcionisti bili telko slabi, da so ne meli v vladi zaslombe, je prišeo odločilen boj proti njim. Te odločilen boj so denešnje volitvi. Velka radikalna stranka je šla na zdajšnje volitvi v boj s tem glasom, da korupcionisti nesmejo dobiti niednoga poslanca več.

Vkupno delo.

S temi ljudmi, ki so začeli boj proti korupciji, se je že lahko pajdašila naša stranka, s temi ljudmi se lahko že vküper dela, dokeč do meli te čiste namene. Zato pa se je naša stranka letos na sprotoletje ne branila stopiti v takzvano Uzunovičovo vlado. Pokazala je v toj vladi, da je dela zmožna, i da je s tem, ka je delala za slovensko ljudstvo, delala tudi za državo i za njeno dobrobiti, ar ka je za državo vekša sreča, kak pravica i zadovolnost državlancov? Radikalni, ki so bili z našimi poslanci v vküpnaj vladi, so vidili njeno zmožnost i dobro volo i so nesli od naše stranke potom, kda se je ta vlada razišla, najbogše vlise na njo. Naravno je, da je tudi ta vlada, štera se bojuje proti korupciji, najšla v našoj stranki, ki se je vsikdar tudi bojuvala na tom poli, najbogšo zaveznico.

Kda je zadnje dneve hodo zdajšnji ministrski predsednik Vukičević po Sloveniji, je prišeo tudi v stik z dr. Korošcom. Pri toj priliki sta oba sklenola med sebov sporazum, da stopi po volitvaj naša stranka v vlado. Da bo njeno delo rodilo blagoslov tudi te, kda bo na vladi, se vidi z njenoga petjedenskoga sodela v Uzunovičovej vladi. Že pri toj pogodbi je dosegnol dr. Korošec za Slovenijo gospodarske haske. Na meji, na šteroj vsikdar proti neprijateo, mora biti močna, gos-

podarsko krepka i zadovolna Slovenija.

Pri toj priliki so šteli priti do reči tudi demokratski voditeli, pa so ne mogli nikaj dosegnoti. Se zna, da tisti, ki so korupciji davali prosto pot, da se je razpasla, nemajo več mesta v pošteni vlada.

Ali naj ešče te štiri od nas voli demokrate, za štere se nihče več ne zbriga? Ali naj ešče mi damo v roke naše zavüpanje ljudem, ki so nikdar ne meli zagovora za nas, nego cela leta, kda so meli oblast v rokah, so gnali Slovenijo na rop prepasti. Doli te gospode več ne marajo, tudi mi pokažemo, da je v prišestno več ne maramo. Te den obračuna bodo prišestne volitvi 11. septembra.

Socijalistična revolucija v Beči.

V soboto so prinesli listi z velikimi naslovi vznemrlivi glas, da je v Beči velka socijalistična revolucija. Beč je zgledal te dneve kak kakse bojišče. Trgovine vse zaprte, nešterne celo razbite, po vulicaj kričeče čupore ljudi, tam oboroženo vojaštvo, štero razganja nemirneže, kričanje i strelanje je na vse kraje.

Ka je socijaliste napotilo v revolucijo?

Pred nekaj meseci smo pisali, da se je na Gradiščanskem v vesi Schattendorf vršilo spravišče dvej največšivi oboroženivi društvi v Avstriji, „Republikanske obrambne zveze“ i narodnjaškoga društva „Frontkämpfer“. Se zna, da sta si obe društvi preci v vlasej. Kda so prvi šli mimo edne oštarije, so kotrige drugi začele na nje strelati. V tom strelanji je spadnola več ljudi. Proti oštarijaš i proti nešternim, ki so je krivili strelanja, so vpelali sodno razpravo. Te obtoženece, ar je ne bilo zadostni dokazov, je sodišče oprostilo.

Vnožina je nezadovolna.

Med tem se je razneseo po varaši glas, da sodišče odpusti tiste tri krivce s Schattendorfa. Vnožine delavcov, ar so bile streljene osebe iz delavskoga društva „Republikanske obrambne zveze“, so se začele zbirati okoli sodne palače. Kda je bila sodba razglašena, je že bilo dosti ljudi pred palačov. Po oprostitvi je postanolo med vnožinov velko vznemirjenje. Začeli so pritiskavati proti palači. Policaji so bili brezi vsake moči nasproti vnožinam, štere so rasle od vöre

do vöre. Nazadnje so pritisnoli notri v palačo, kde so se začele grozovitosti.

Sodnijska palača v ognji.

Vnožina, kda je prišla v palačo, je najprle začela vse poprek tretji i premetavati. Uradniki, štiri so bili v palači s svoji uradaj, so bili izpostavljeni v vsefele mantranji. Nešterne so vlačili i bili, drugim so strgali obleko. Nikaj na bogšem so ne bili tudi policaji. Pritisnoli so je v eden deo palače, odked so se ne mogli rešiti. Naednok je začelo v veči mestaj v palači gorjeti. Bio je strašen pogled! Iz oken se je valao gosti dim, nato so se pokazali dugi jeziki plame na. Iz palače se je štelo rešiti vse, nastanola je zmešlavica. Prišli so ognjegasci, pa je vnožina ne pustila gasiti. V največšoj nevarščini so bili policaji, vsakši čas je bilo čakati, da se zadušijo, vö pa je ne bilo mogoče priti, ar bi bili v nevarščini, da je vnožina zakuče.

Orožje nastopi.

Najprle se je pokazala socijalistična vojska Republikanska obrambna zveza. Socijalisti so se najpre zbojali celoga dela i so poslali svojo oboroženo bojno organizacijo delat mir. Bila je brezi moči. Morala je priti redna vojska. Kda je vnožina zaglednola vojake se je zagnala proti njim. Vojaki so se morali braniti i so oddali na nje salvo. Itaki je ležalo nekaj ljudi na tle mrtvi. Ljudstvo se je ne moglo pomiriti i je nastala cela bojna. Celi večer je bilo strelanje i na drugi den zadvečara so vojske napravile mir.

Što je kriv revolucije?

Že čele mesece so socijalistični listi jako hujskajoče pisali proti vladajočim strankam. Posledica toga je bila, da so delavske vnožine bile jako nemirne i razburkane. Vrelo je že duže, obsodba je bila samo špica, štera je vužgala ogenj. Socijalisti, pa so zgübill vso moč do svoji ljudi i kda so je začeli miriti, so se postavili celo na svoje voditele i je zbili. Kda so boji minoli so šteli socijalisti ešče strahüvati s štrajkom, pa se je to tudi ne posrečilo.

Vpostavljeni mir.

Socijalisti so šteli meti od vladni strank vekše popüste. Dr. Seipl, avstrijski kancelar pa je ne popüstol i je zahtevao, da se mora prle vpostaviti mir i potom je ešče lahko govor od vreditvi drugi dugovanj. Že pred nekaj leti, kda smo vsaki den čakali, da se N. Avstrija gospodarsko

zruši, ar so jo na rob prepada spravili ravno razločni socijalisti, je Seipl rešo svojo domovino, i ravno tak je zdaj napravo mir, kda je to bilo najbolje potreba za ozdravitev njenoga gospodarstva. Vseedno pa de to Avstriji dosta škodilo. Što naj njoj več zavüpa, što da na posido če je pa v nevarnosti, da bi morao z grablami iskati.

Zalostno je pri tom to, da so razbijali i požigali ljudje, šteri ne plačüjejo nikše dače. Tak do te kvar morali nositi vsi dačoplačüvalci, ne pa krivci sami. Po pravici bi pa moralo biti tak, ka bi dali to nazaj gorpostaviti tisti, ki so delali kvar. Dužnost vsakoga pa je, skrbeti, da ne dobijo v roke moči tisti, ki bi premetavali javni mir, odgovornosti za to pa neščüjejo i nemrejo nositi.

Perünovi*) dnevi v našoj Krajini.

Po dugoj i velkoj süšavi i vročini so prišli deževni, bliska i strelapuni Perünovi dnevi nad našo Krajino.

V Lipovci. 15. te mesec je večer okoli osme treščilo v hižo Forjen Martina. Hiša je bila itaki v plameni, zvün zidovja je zgorelo vse, ešče tüdi strügi na oknaj i dveraj. Od živine je zgorela edna lanjščaga pa žrebec. Gospodar sami so spravljali živino vö z štale i ravno gda so prišli pod kap se je zrušila streha i jih je ogen zasipao z žrebcom vred. Dobili so smrtno nevarne opekline. Med tem se je vüžgala tüdi sosidova hiša, šteta je tüdi zgorela do teo. K nesreči so lani odpovedali sekulacijo i tak kvar, šteri je prec i velki, nede mogeo biti povrnjeni.

Ogenj bi se ešče dale razširo, či ne bi hitro priskočilo na pomoč domače gasilno društvo. Naskori so prišli gasilci iz sledeči občin: Bratonci, Gančani, Rakičan, Beltinci,

Dokležovje pa Izakovci. Vsi gasilci so pokazali veliko priličnost pri gašenju ognja.

Tešanovci. Isti večer kak v Lipovci je včesnola strela v Tešanovci v škedenj pri Kardošovi. Zgorelo je gümlo, parma pa vse silje ino drva. Tüdi tü je prišlo na pomoč domače gasilno društvo ino iz sosedni vesnic.

Bogojina. 17. te mesec je vdarilo na bogojanskom poli v kope. Zgorelo je eden križ snopja. Isti den je treščilo v vesi v Benkovičovo topolo pa tüdi v topolo pri Ivančovi. Čüdno je, da je Ivančovo topolo do sredine požgalo od zgoraj dol, od tam pa je šla v steblo i je zavsema razčesala i naokoli vse zemlo zrovala. Skalje je letelo na 50 metrov od stebila. V okolici so na 60 do 70 metrov bile spötrete glažovine na oknaj. Treščilo je tüdi isti den v strelod na cerkvenom törmi.

V Filovci. Tüdi v Filovci je strašila strela stanovnike. Treščilo je v križe na njivi i so trije zgoreli.

V Beltinci. V sobi grofoskoga grada, je bio ravno eden moški, ki si je malo pred nesrečnov strelav šo vö roke prat. Komaj je odišeo vö, je že v sobo treščilo i vse porüšilo i zobežgalo ka je v njoj bilo. Na pohištvi je dosta kvara.

Bratonci. Treščilo je v Srešovo hižo. Ogen je toti ne nastano, pač pa je strela ves mort zdrila z stene. Poleg toga je v Bratonci treščilo v tri črešnje. Pri tom so se najbolje žalostila deca, ar prej prišestno leto nedo jeli črešnje.

Rakičan. Tüdi tam je strela obiskala grofovski marov i je treščilo v topolo poleg škednja.

Sobota. V noči od pondelka na tork je treščilo v Trautmanovo hišo. Ovači se je ne nikaj zgodilo, samo steno je prec i zdrilo. — Zabela pa je strela tüdi Bratkovičovo topolo i jo vso razčesalo. — I na zadnje je tüdi Perün pohodo naše slavno ured-

ništvo. Isto noč je vdarilo tüdi v strelod na hiši, kde je uredništvo. Kvara se je ne zgodilo nikaj, pač pa so se ljudje prestrašili i v bližanji štalaj je živina od straha v jasli poskakala.

*) Perün je bio bog grmlajce i bliska pri naši poganski pradedekaj. Na Goričkom ešče zdaj pravijo strel i perün, na priliko: perün je vdaro, perün je včesno.

Martinišče.

V preminečem šolskom leti je bilo v zavodi ravno 40 gojencov. Od teh jih je bilo 6 v I., 14 v II., 10 v III., 5 v IV. i 5 v V. razredi. Razrede so zdelali (dovršili) vsi. Razredni izpit iz ednoga predmeta 3 gojenci, od šterih je 1 v I., 1 v II., 1 v III. razredi. Na celoj gimnaziji je bilo 5 učencov, ki so napravili z odlikov i od teh 5 odličnjakov so 3 z Martinišča. Zavolo lepoga včenja i obnašanja je dobilo darilo na celoj gimnaziji, 12 dijakov, od teh je 5 Martinišča. Po narodnosti sta 2 magyara iz Dobrovnika, drugi so vsi Slovenci iz Prekmurja, samo dva sta iz Slovenije.

Či zgornje numere na včenje gledoč primerjamo s tistimi na celoj gimnaziji, vidimo prec i velki razloček med dijaki v Martinišči pa onimi. Da so Martiniščarje v šoli zvekšega naprej kak ovi, so posebno trije vzroki. Prvič zato, ka so blüzi i njim je ne trbelo vsaki den zgüblati po več vör za hojo. Drugič zato, ka majo takši dnevi red, šteri dijakom razdeli čas za včenje i za razvedrilo. Tretjič pa ešče posebno zato, ka so gospodje zmerom ž njimi i njim pomagajo pri včenjej. Vsega toga pa drugi dijaki nemajo, bodisi da so na kvarteri ali hodijo z demi.

Martinišče obstoja komaj tri leta. V tom časi ma dva velkiva uspeha pri našem kat. dijaštvi sploh posebno pa pri tistih, ki so bili v njem kak gojenci. Teva uspeha sta napredek v šoli in vzgoja, značaja. Či dijak ma samo prvo drugoga pa ne, na-

mreč vzgoje, je podoben človeki, šteri samo na edao oko vidi. S tem, da teva glavni va uspeha cilo v javnosti povdarjamo, je ne nikša lastna hvala nego samo zadoščenje i pobuda vsem, ki so v kakšokoli formo dozdej pomagali Martinišči. Že zdaj lejko vidijo, ka so njivi trüdi i dari prinesli i pi sad, šteri de se ešče bole rzodevao, gda gojenci vzgojeni v Martinišči pridejo do kraja svojega včenja i se podajo kak dobri, značajoi delavci med svoj ljubleni narod od šteroga so prišli i šteri njim pomaga. Naj bo goreča žela vsakšega Prekmurca, da se kemprle zozida novo, prestrano Martinišče za 150 dijakov.

Slovenska Krajina.

— **Znovič nesreča pri elektriki.** V zadnoj številki smo javili, da se je ponesrečo v Soboti pri napelavanji elektrike eden monter, itaki na drugi teden pa je tak obhodo njegov mlajši brat. Delali so nekaj na prog i, v šteto je bio püščeni tok. Na sohi, kde je stao, se njemi je nekaj zvagnolo i se za žico zgrabo. Sreča, ka je stao na sühej lesenej sohi i je ne meo zveze z vlažnov zemlov, ar bi ga ovači kmesti bujlo, tak pa si je samo roke obežgao. V nesreči se vči človik, pravi pregovor, ravnatak naši novi monter.

— **Občni zbor hranilnice v Črensovcih.** Na tom zbori je bio na predlog načelstva i nadzorstva zebri za tajnika na mesto dozdašnjega Plej Štefan.

— **Nesrečen spadaj.** V Šülinci je šla mladenka, Kerecova Treza na grüško, da bi nabrala nekaj sada za domače potrebčine. Veka, na šteroj je stala i za šteto se držala pa je bila preslaba, da bi jo mogla držati. Najprle se njoj je pod nogama potrla nato pa ova v roki i je spadajla na tla. Na tleh pa je obležala v mrtvo ime. Pozvani zdravnik je spoznao, da si je pri spadaji potrla hrbet i de morala iskati v bolnici svoje zdravje.

MATIJA MALEŠIČ:

Anuška in Joško.

Na Goričkom se smeje kre bele ceste bela krčma. Po oknaj cvetejo pelagonije, po oknaj dišijo klinci, po oknaj se kosnatijo rožmarini. Celi dišeči ogracek so okna bele krčme.

Na Dolinskem se gizdavi kre bele ceste šegavi beli dom. Po oknaj nega pelagonij, ne klinčkov, ne rožmarina.

Čiravno ne pošle oča Joška na Goričko — či ga pošle kama na Ravenskom — Joško križari po vednaki beli cestaj dolinjski, Joško križari po vednaki beli cestaj ravenski, Joško pripela vsikdar po strmini pred belo krčmo na Goričkom.

Anuška bouža pelagonije, skrbi za klinčke, zalevle rožmarinom. Joški se vidi, kaje ona sama roža med rožami.

»Za koga povleš klince?« pita mejko pa stopi proti okni.

„Ne vem!“

„Komi podariš rožmarinov cmer?“ Joško se nasloni na okno, njoj gleda v modre oči i njemi je mehko pri srci.

»Tüdi ešče ne vem!« Anuškina lica božajo klinčke, oči božajo Joška.

„Srečen, što ga dobi!“

Anuška ne odgovori.

„Kak lepe rože maš! Kak niedna druga.“ Joško vtegne roko pa šče

pobožati klince.

Med dverami krčme zakriči oča:

»Ti, Joško?«

Joško naglo odstopi pa dá konjoma jesti.

»Po posli, po posli! Tü sam se oglaso!«

»Tak stopi notri!«

Joško stopi notri ino mimoidoč skrivoma pogleda na okni. Anuškin obraz ga pozdravlja med rožami.

Oča je moder, skušani pa dosta guči, Joško je mladi pa neskušani. Pa poslušaj . . . Pa poslušaj . . . Ino misli, misli, misli . . .

Joško bi mogeo poglednoti konje. Eli zakaj je hlapec pri hiži? Oča ide narāča hlapci.

Joško premišlavle, premišlavle. Vseedno bi pogledao h konjom. Ka zna hlapec, kak sta navčeniva pa kak njima trbe dvoriti.

V prekliti ga sreča oča. Vse je že opravleno. Vrneta se v sobo.

Oča pripovidavle, pripovidavle, Joško poslušaj ino misli, misli.

Joško mora domo, ka ga ne dojde noč. Daleč je dom tam na Dolinskem.

Počasi seda Joško na kola. Anuškini oči nega med rožami na okni. Stopajoma stopleta konja, Joško poglejüje na kola, či je lejko ne kaj zgübo. Anuške nega pri okni. Joška stavi konja i skoči s kol. Zadnje kolo

nekak čüdno škriple. Anuške nega v ogradi.

Kak veter bežij črnke dol po beli gorički cestaj, kak misel plavata po vednaki dolinski cestaj proti domi.

Kak na perotaj beli golobov letijo Joškove misli nazaj na Goričko ino obkrožajo belo krčmo, božajo pelagonije, klinčke, rožmarine po oknaj, gledajo v modri očaj svoj obraz.

Na prsaj pa Joško nema erdeče. ga klinca, nema zelenoga rožmarina.

* * *

Na Goričkom má Anuška svojo cerkev, na Dolinskem má Joško svojo cerkev. Napravita pa tak, ka ideta v Soboto v cerkev. Joško ide v svojo cerkev.

Po meši ne počaka Joško pred cerkvov, ka si poguči z znancami, ka ga je pripelalo esi pa kak je tam na Dolinjskom. Joško se pašči k drugoj cerkvi.

Anuška stopi slučajno iz čupure.

Joško obstoji ves prevzeti. „Kak si fajna! Kak či bi na gostüvanje mislila!“

„Za gostüvanje trbe tüdi mladöženca!“

»Ti, ti ga žmetno dobiš . . .«

Joško pozabi, ka drži že od prve reči Anuškin roko pa jo vsikdar bole stiska.

Anuška se boji ljudi, šteri bi lejko zapazili, pa njemi pravi:

„Tak mi stiskaš roko!“

„Či bi pa jaz rad bio mladöženc!“

„Ti?!“

„Jaz! Nišče drugi nesmi biti! Nišče, nišče! Samo jaz!“

»O, kak preštümano!«

„Anuška, po tvoji oknaj nega rož. Tak püsta so pa prazna naša okna! Tak rad bi bio, ka bi tüdi naše okno bili zeleni i cveteči ogracek.«

„Podarim ti rože, da si nakitiš okna.“

„Anuška, ali ne bi štela sama prnesti svoji rož na naša okna?“ Joško kuša dosegnoti njeno roko, Anuška jo odmekne. Lüdje jiva obkrožajo.

»Anuška . . .«

„Ka pri vas nemajo deklina rož po oknaj?“

„Majo! Ali tak lepi, kak so tvoje, takši ne.“

»Čivišno so! Samo bole pogledni po Dolinskem naokoli! Ka bi se ženo na Goričkom!“

„Anuška, kak moreš kaj takšega praviti?«

»Bogzna gde na Dolinskem maš že izbrano . . .« Anuškin oči ga božajo ino gučijo, ka toga ne verje,

»To mam za zahvalo, ka mislim noč pa den na tebe.“ Joško ne išče več Anuškin roke. Zdigné glavo ino pogledne po lüdej na okoli.

„Vej je ne istina! Kak dugo te je že ne bilo pri nas?!“ Anuška pre-

— Bistrica. Črensovsko izobraževalno društvo je pretečeno nedelo priredilo na Srednji Bistrici za vse tri Bistrice Ciril-metodovo proslavo, združeno z proslavo 10 letnice majniške deklaracije. Na ogrački pri bistriški kapelici se je zbralo nad 500 ljudi, ki so z zanimanjem poslušali govore in deklaracije. Društveni pevski zbor, ki je speval nekaj lepih domačih pesmi pa godba (muzika) sta razpoložene naredila ešče bole veselo. Ljudstvo se je v istini zadovoljno razišlo, posebno, ar je bila cela prireditev prav prirčna in domača. Ljudje so želeli, da bi društvo ešče večkrat kaj takega poučnega priredilo. To tudi včini tak konci nedeljske zadvečarke obrnemo na dobro, v hasek svojoj duši i v pošteno veselje.

Tjedenske novine.

— Smrtna nesreča v planini. Posestnik Jakob Ahačič od svete Ane je hodo na placine k svoji živini. Da se je vračao domo je spadno v veliko jamo i se je smrtno ponesrečo. Našli so ga vse razmesarjenoga. Pot njim je kazao gospodarov pes, šteroga so komaj na drugi den spravili domo.

— Smrtna nesreča. V Toplicah na Dolenskom ia pretečeno sredo pomagao mladenič Janez Poglajen sosedu nakladati les. Da sta vezala, je veriga počila in debelo steblo je spadnolo na mladeniča. Noge njemi je spotrlo in tudi mejer njemi je počo. Nesli so ga domo, pa je že med potjov mro. Pokojni Janez je bio pri Marijinov družbi. V nedelo je bio pri skupnom sv. prečiščavanji.

— Dve deklici sta se vtopile v Pesnici Anica in Danica Sekelšek sta bile par dnevov na obiski pri starom oči Ivani v Partinju. Njevi sta bilej doma v Slov. Bistrici Edna je bila stara 8 let, edna pa devet. 12. julija sta se šle kopat v Pesnico. Prišle sta na globoko mesto in sta utonili. Playati sta nej znae. Pesnica je plitva, samo ka ma jame, štere so nevarne tudi za odrasle a tem bole za deco. To bi naj bio opomin za tiste, šteri majo skrb za deco.

— Morska ladja družila v ledeno goro. Na severnom ledenom morji se včasi cele ledene gore odtrgajo i plavajo dol proti jugu v Atlantski ocean. Te ledene gore so prava

nevarnost za morske ladje. V spomiri nam je ešče, kda se je med bojov ponesrečila največša ladja tistoga časa Titanic i so našle cele stotine smrt v hladnom valovjej. Nedavno je tudi edna morska ladja treščila v takšo ledeno goro i bi se gvišno razbila, čine bi pravočasno na ladji opazili nevarnosti i začeli stavlati ladjo. Tak je zda samo ladja trpela vekše poškodbe ovači pa je ne bilo nikše nesreče. Kda je ladja pelala proti gori, je ljudi, šteri je bilo okoli jezero na njoj, obišla velka strahota.

— Smrti dvej prijateljic. Pri Sv. Lovrenci na sosidno Štajerskom je Klara Ilesič spevala nagrobno pesem. Pa što bi mislo, da bo za par vör tudi ona ležala na smrtnoj posteli. Prišla je domo s spreveda i jo je prosila edna deklička, naj ide na črešno brat za njo črešnje. Splezila je na drevo i se je komaj na njem nekolko obrnola pa je že dol spadnola i se k mesti bujla.

Domača vzgoja.

Vzgoja pobožnoga čutenja. Najvišije verske istine so nadnaravne (bernaturalne) človečemi razumi toti ne na sprotne, nego v vsvoj globočini nedostopne, zato je vera ne stvar samo razuma nego tudi volei čutenja. I dečinski čas je najpripravnejši za vcepitev iskrenoga pobožnoga mišljenja, hotenja i čutenja. Najbogše vzgojno sredstvo je tu brezi dvojbe dober zgled, zato je odobravati da dobri starišje svojo deco že sprvačas jemlejo s sebov v cerkev k meši i drugim cerkvenim pobožnostam. Pripor čatnjim je samo ešče to, naj deci globoki pomen cerkvenih obredov (ceremonij) na razumljivi način razložijo. Deca naj se že zaran navčijo kratke bar priproste molitvi za različne prilike — kda stanejo, kda ležejo spat, pred i pojestvini — i naj je opravljajo najprle po navodili starišov, nato pa samo stojno.

Vnožina pošamla srce z najizbranejšim napisom.

Kola priropočejo pred belo krčmo na Goričkom. Krepka roka nategne vajati, ka se konja postavita na zadnje noge.

Med rožami po oknaj nega Anuškini oči . . .

V krčmi guči oča s pivci. Joško sedi sam i hodi sam pogledjuvat konje, Anuške nega na spregled . . .

Kak podivjaniva sta se spustila konja po beli gorički cestaj, kak ledeni zimski viher tüljijo Joškove misli.

Oča čaka Joška na dvorišči. To je ne njegova navada. Tudi je ne njegova navada, da bi hodo s kranščakom na očaj, z rokami sklenjenimi na hrbti pa s povešenov glavov.

„Od te strani prideš? . . .“ Poslao sam te vendar proti Muri!“ Kmičen je očin pogled. „Vanjk sam na pravo!“

„Ka ne boš delao vanjkov pa . . . pa ne mantrao konjov po nepotrebnom, bom od zdaj naprej sam vozo.“

Žalostno povešajo i pelagonije i klinci i rožmarini svoje glavice bele krčme na Goričkom, kak čine pozbila vertinja zalevati svojim ljublenkam. Na oknaj šegavoga doma na Dolinskom nega rož. Püsta okna i prazna O, kak püsta i prazna . . .

Anuškin oča je trdi lüteran.

Joškov oča je trdi katoličan.

stopi tak, ka njoj mora poglednoti v oči.

„Či bi znala, kak rad bi prišeo vsaki den! Ne, najrajši bi te odpelao k nam, ka bi bila vsikdar vküper!“

„Vidiš jo, Anuška!“ Sosida je tak vesela, da vzbüdi ešče pazlivost drugi. „Sam si mislila, ka moram, koga najti, ka ne bom šla sama domo! Si prišla peški? S kolami?“

„Pridi pa! Pa naskori!“ šepetne Anuška i njemi mejko stisne roko.

»Pridem! Naskori!«

Joško je veseli pa ves srečen. V srčini vnočine bi na vse grlo zavjukao.

Joško išče pa najde. Na prostranom oštarijskom dvorišči najde kola, osvedoči se ide ešče v štalov i vidi konja. Ino zna, ka je Anuška na senji.

Ide k šatorom, izbéré i küpi najlepše i največše srce z najizbranejšim napisom. V steski zapazi Anuško ino se prerine do nje. »To sam ti küpo, Anuška . . .«

Anuškin pogled je plašlivi, na lici nega veselja.

»Anuška, za božo volo . . . ka ti je?«

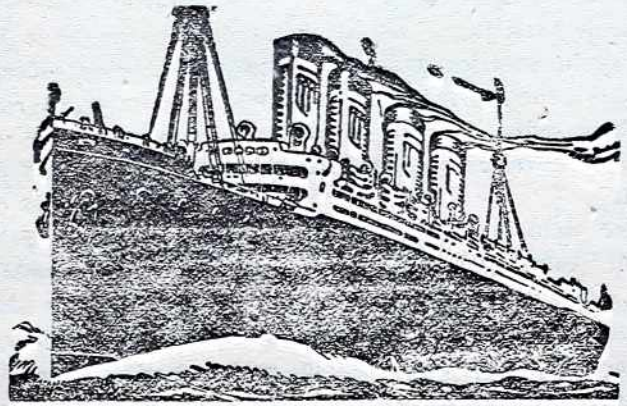
»Anuška!« Očin glas je skoro.

Joško vidi, ka ma v roki bič pa ka je njegov obraz kmičen pa neprijazen.

Plašlivi pogled zalegne na Joška. Srce njemi spadae z roke na tla.

FRANCUSKA LINIJA ZAGREB

MIHANOVIČEVA UL. 4.

Sprema in odpravlja potnike vsaki tjeden trikrat za Južno Ameriko, Brazilijo, Argentinijo, Uruguay, Chile in Australijo. Vse pojasnila dobite brezplačno pri Francuskoj Liniji!

K ODDAJI JE

dobro občuvana sprava za obedilnico, moški obleči i edna bunda. Več se zve pri gospodičinaj SINKOVICH v Bakovci.

GOSPODARSTVO.

Pšenica za seme.

Žetva zavisi od sejatvi! Ka sejamo, to bomo tudi želi! To so stari stari pregovori, štere mora vsaki polodelavec upoštevati, čine šče napredovati i tak vzdržati v današnjih težkih časaj. To velja za vse silje, posebno pa za pšenico, ki je za napredek polodelstva v Prekmurju ešče prav posebno važna.

Ka bomo sejali, to bomo tudi želi! Ne je teda vseedno, kakše pšenico posejamo, nego moremo pšenico za seme posebno izbrati. Najbogše je, čine to včimimo že na poli, kda pšenica ešče raste. Za seme odberemo le pšenico, ki je enakomernoga zrasa, štera ma enakomerno razvito vlatovje, ki ima dobro puno vlatovje, ki ma dobro čvrsto slamo i je poležena. Tudi ne smemo vzeti pšenice iz kakše posebno dobre zemlje za seme, ar de, čine jo posejamo v slabejšo zemljo, slabo uspevala, ker je preveč razvajena. Po povedani znamenaj teda še pred žetvov določimo njivo, štera naj nam da seme za bodočo sejatev. Skoro vsaki kmetovalec ima več njiv i naj ono odbere za seme, štera najbolje odgovarja gornjim zahtevam.

Pšenico za seme moramo pustiti dobro dozoreti, ar potom bole izide, žeti jo je komaj te, kda že požuti i se posamično zluščeno zrnja ne vügne več preko nohta, nego potere. Čine mammo samo edno njivo pšenice, štera odgovarja gornjim zahtevam, pa je eden del slab, to prle požnjemo. Pšenico za seme moramo požeti, zmlatiti, in shraniti posebi. Posebno je paziti, da nam te pšenice dokeč je na poli ne zmoči dež, nego da jo spravimo v sühom vremeni. Ali jo zmlatimo z mlatilnicov ali cepmi, je že vseedno, glavno je, da se zrno ne razbije; v tom pogledi delajo najlepše mali stroji z zobčastim bobnjem (drumlom).

Neogibno potrebno je, da pšenico pred sejanjom dobro prečistimo na trijerji ter samo najlepše zrno porabimo za seme.

Na te način smo teda dobili pšenico za sejanje.

Znano je, da mammo na silji prepok i posebno na pšenici vnoگو bete-gov. Najnevarnejša pa je sneti snetljiva pšenica je le malo vredna za melo pa se žmetno i le prav fal oda.

S pobožnim mišljenjem i hotenjom pa čutenjom pa se nikak nemre zbirati preklinjanje. Preklinjanje ne samo da nasprotuje verskim zapovedam, ono je tudi oduren izraz surovosti. Človeka, s šteroga pri vsakoj priliki letijo Boga preklinjajočo reči, stalno ne napunjavlejo plemenita čüstva.

Deca sprva ne vejo, ka pomeni preklinjanje, nega nasledujejo starejše, misleč da je to izraz nekšega dečkovstva, počasi pa se preklinjanji tak privadijo, da se ga nemrejo z lepa vnebiti. Zato je dužnost vzgojitelov, da se sami preklinjanja ogiblejo. Posebno pa morajo tu paziti na bogoprekljanje v lückom jeziki, šteri je po naši krajev jako močno razširjeno, ar se tej lücki preklinjajaj človek ne sramuje tak kak domači, šteri razmi, odurne pa so dosta bole kak domače.

Vzgoja čutenja za lepoto. Imenujejo je tudi krasoslovna čüstva. Pod krasoslovnimi čüstvi ali čütenji razmimo ona čütenja, štera se nam zbüdiijo na vse, ka je lepo i nam zbüdiijo odurnost, ka je tomi nasprotno, ne lepo i smešno.

Da mammo Slovenci precu toga lepočütnoga dara, nam kažejo naše hiže; čiste so i lepo vrejene odzuoetra pa odzvuina, po oknaj se smejejo prijazne rožice; čista i lepa vrejena je tudi okolica hiž: dvorišče, ograček sadovnjak; vnoگو čüta za lepoto kažejo tudi naše narodne nošnje, štera so do nedavno bile v navadi i se morajo na vsaki način obnoviti.

Vzgojiteo tu nema drugoga dela, kak čüti za lepoto dale razvijati i ga vtrdjavati. Posebno matere morajo deco privaditi čüstoči i snajgi v obleči i stanovanji najlezej to dosegnejo s svojim zgledom pa tudi z doslednim i nepopüstljivim zahtevanjem snajžnosti i rednosti. Nemre toti meti vsaki krasnoga i razsipno opravljenoga stanüvanja i dragoga obleča, ar toga ne premore, ali čüsto i snajžno stanüvanje i obleč lehko ma vsaki.

Na razvijanja čüta za lepoto stalno dobro vpliva tudi pesem, tak narodna kak cerkvena, pa ogledavanje lepi slik, štere so umetniško zgotovlene, ravnotak tudi ogledavanje cerkev i spomenikov. (Dale.)

Pošta upravništva.

Števe Markolija i M. Žalik Cleveland. Vajno bogato naročaino od 450 Dia. zahvalno sprejeli. Velč. K. Geci, Osijek. Do 1. aug. 1. 1928. plačano. Hvala za naročnino i pozdrave. Zdravje se zboljšalo.

Kak pri ljudej i stvarih moramo tudi pri rastlinaj gledati, da je obvarjemo in po potrebnini ozdravimo različni betegov. Ar je snet najnevarnejši i najbole razširjeni beteg na pšenici, na vnoge druge, hvala Bogi menje nevarne i tudi menje razširjene, za ednok ne bomo gledali. Snet je dve vrsti: trda i prašnata snet, Prašnata snet je pri nas bole redka i snet, štero pozna vsaki kmetovalec. je navadno le trda snet.

Snetljivo vlatovje opazimo že na poli, ar stoji kumes, dokeč se zdravo vlatovje zadnji čas pred žetvov navadno obesi nekoliko dol. Snetljivo zrno je poznati že na zvuna, ar je kmično sivkaste farbe, či pa ga zluščimo, najdemo v njem mesto mele le črnkasti smrdišči praj.

Pri prašnoj sneti pa sploj nemo zrna v vlati, nego je cela vlat le nekša čarna smrdljiva masa.

Da mammo snetljivo pšenico, je največkrat krivo seme, ar je beteg že na semeni. Toga beteg, sneti, se obranimo najbole i najležej z namakanjom semenske pšenice pred sejanjom, s čim snet prepravimo. Prle se je seme pšenice namakalo navadno v mešanici modre galice i vapna. Ar pa se je skazalo, da modra galica vničuje klico semena, pa zato potrebujemo več semena in nam je pšenica le prerada prerodka, dnesden rabijo napredni kmetovalci druga sredstva proti snetljivosti. Ta sredstva so raznovrstna, no najbogši je „Porzol“ i „Higosan“. Porzol je prahek, s šterim premešamo pšenico, prle kak jo sejamo. Na 100 kg. pšenice potrebujemo le 200 gr. Porzola. Higosan pa se mora raspustiti v vodi, v šteroj nato namočimo odn. operemo pšenico; na 100 l. vode potrebujemo 200 gr. Higosana. Porzol in Higosan jako pomagata klicanje in rast pšenice i pšenica, premešana z Porzalom ali oprana z Higosanom ne samo, da je ne snetljiva, nego tudi vno go bole raste in da vekše pridelke. Či rabimo za seme pšenico, štera je ešče ne snetljiva, je bole da jo opravimo z Porzalom, či pa rabimo snetljivo, jo moramo oprati z Higosanom.

Porzol in Higosan izdelavle naša domača tovarna Kaštel d. d. v Karlovc. Zahtevajte ta sredstva pri vašem trgovci, kda kupujete druge stvari ali pa naročite naravnost v tovarni. Vendar pa se ne dajte vkaniti z drugimi sredstvi, štere se vam ponujajo kak ednako dobra ali celo bogša, nego zahtevajte samo Porzol ali Higosan, ar le to so istinsko zanesljiva sredstva proti snetljivosti pšenice, ki zednim tudi povekšajo pridelke.

Tej mali izdatki, štere mate za Porzol ali Higosan, se vam mnogo obilnejšem i čistejšem poví jezerokrat povrnejo. Kak za pšenico, rabimo ta sredstva z najboljšim haskom tudi za drugo silje proti raznovrstnim betegom.

Ešče komaj s tem, da smo pšenico oprášili z Porzalom ali jo oprali z Higosanom i smo pšenico resan prav zebri i pripravili, jo moremo brez nadaljnega sejati. Zato kmetovalci, se ravnajte po tej strokovni navodilaj pri bodočoj jesenskoj sejatvi.

J. A. D.

Čiščenje jarkov. Hvalevredno delo čiščenja jarkov na veleposestniškoj zemli se je začelo po agr. interesentaj. Duga leta sem, gvišno od 1.

1914 dale je ne nastopila lopata svoje delo pri tej jarkaj. Vsi odvodni jarki, menši, kak tudi glavni odvodni jarki so postanoli zamušeni, tak da je pri vsakom malom dežči bilo poplavljeno rodovitno polje i travniki. Komaj se dnes pozna, kde teča pot teh jarkov. Vse je zaraščeno in zravnano z drugov zemlov. Agrarni interesentje, v večnom strahi, da zgülijo podeljeno njim zemljo, se neso pobrigali, da bi opravili to hasnovito delo, odlašali so od leta do leta i žalostno na svoj lastiven kvar. Travniki, ki bi dali lahko najbogše košnje sladkoga sena, so se spremenili v močvare, štere obrašča meh i šarje. Kak velika škoda je nastanola na travnikaj zavolo odlašanja s čiščenjom jarkov, se najležej opazi na polanskoj pristavi (marofi).

Na prošnjo srezkoga poglavarstva v Dolnji Lendavi je izdao okr. agrarni urad v Maribori glasom naredbe za izdajanje zemlje v zakup, ostro naročilo, po šterom morajo agr. interesenti itaki začeti s treblenjom jarkov. V te namen se bo vršilo od nedele do nedele več predavanj i ogledov na lici mesta, kjer se najemnikom pokaže, kak naj se to delo izvrši. Z veseljom lahko povemo, da je že prvi takši sestanek, k šteromi je poslalo tudi beltinsko veleposestvo svojega zastopnika, s potrebnim načrtom, obrodo hasek. V Maloj i Velikoj Polani so agrarni najemniki začali z delom, vno gošteri jarek je bio v par dnevaj z združenimi močmi izčiščeni. Kmetovalci se tudi veselijo dobroj čarnoj zemli, posebno v glavnoj strugi, štera do naša precí gnoja z goraji vesnic. Želeti bi bilo, da se tomí hasnovitomi deli pritegnejo tudi ostali kmetovalci, ne najemniki agr. reforme, da bi tak ne zastajala voda na konci veleposestniške zemle i njim napravila sledkar največši kvar. Osvedočeni smo, da bi s takšim delom vküpnoga aldova v najkračšem časi spremenili močvare v rodovitna pola i travnike, da ne bi naš mali kmet spravlaol mesto sladkoga sena šarje za nastelo v svoje shrambe. Pazitelstvo nad tem delom je po prošnji okrožnega agrarnega urada prevzelo srezko poglavarstvo v Dolnoj Lendavi, ki bode po svojem kmetijskom referenti vse dobro pazilo.

Oene:

Zrnje: 100 kg. (metercent) pšenice 300 Din., žita 225 Din., ovsa 220 Din., kukorice 210 Din., ječmena 190 Din., hajdine 300 Din., prosa 310 Din.
Živina: Govenska v Ljubljani kg., 8—10 Din., teoci 11— Din., svinje 15—16 Din. **Krma:** Sena 50—60 Din., slame 40—60 Din. metercent.

Borza:

1 Dolar 56 Din 50 par, Schiling 7 D 99 p. Čehoslovaška krona 1 D. 68 p., Nemška zlata marka 13 D. 48 p., Francoski frank 2 D. 20 p., Švicarski frank 10 D. 92 Taljanska lira 3.08 D.

Posestvo v Iljašovcih.

Zidano hižo, velki sadovnjak, njivo i šumo, odam za 150.000 dinarov. Za pisma ne odgovarjam. Opita se v pekarni DROBNIK LJUTOMER.

Naročnina ino oglasi se sprejemajo za „Novine“ pri

I. HAHN trgovina s papirjem, s pisarniški in šolskimi potrebščinami. Prekmurska tiskarna v Murški Soboti.	ERDÖSI BARNABÁŠ trgovci z papirrom igračami v Murški Soboti št. 180. poleg rim. kath. cerkvi ino bivše pošte.
--	---

Na znanje županom!

VOLILNI IMENIK
in
ABECEDNI IMENIK
se dobi pri
IZIDOR HAHN
trgovini v MURSKI SOBOTI.

? Največje veselje otrokom ?

so igračke, katere po zelo nizki ceni

in v veliki izbiri n. pr. kangle za polivanje, vedra, obroče, hinte, peresne veternice, grablje, lopate, žoge, čige, vozičke ter razne figure iz celuloida in gumija itd. dobite pri

Erdösy Barnabaš,
trgovcu s papirjem in igračkami v M. SOBOTI, Cerkvena ulica.

Mali oglasi.

Sodarske pomočnike sprejme

pri presti hrani, stanovanju in perilu
FRANC REPIČ, sodar v Ljubljani, Kolizejska cesta 18.

Vsakovrstne sirove kože

kupuje
po najvišji dnevni ceni
Franc Trautmann
Murska Sobota
Cerkvena ulica 191.

Vabilo

na redni občni zbor „Agrarne zadruge“ v Črenšovcih, ki se bo vršo dne 28. avgusta ob pol 12 vóri v prostorih upravníštva Novin s sledečim sporedom:

- 1.) Poročilo načelstva in nadzorstva.
- 2.) Volitev podpredsednika.
- 3.) Dovoljenje za odküp veleposestniške zemlje.
- 4.) Slučajnosti.

Če bi te občni zbor ob napovedanom časi ne bio sklepčen, se bo vršo pol vóre poznej na istom prostori drugi občni zbor, ki bo veljavno sklepao ne gledoč na število navzočih kotrig.

NAČELSTVO.

RAZPIS.

Vodna Zadruga v Dolnji Lendavi razpisuje na nedeljo dne 31. julija 1927. ob 9 uri dopoldan v svojih prostorih v Dolnji Lendavi šte. 51

USTNO JAVNO OFERTALNO LICITACIJO

za izkop libeniškega potoka od km. 0- km. 2, napravo ondotnih obojestranskih nasipov v občinah Gaberje in Kapca, pod sledečimi bistvenimi pogoji:

Izkop bode znašal okrolo 11.000 m³ zemlje in gramoza in so proračunjeni stroški najviše z 110.000—Dinarji.

Začasno kavcijo Din. 5.5000 — je treba položiti bodisi v gotovini ali pa v državnih vrednostnih papirjih, ki kotirajo na borzi, ali pa v vložni knjižici kake jugoslovanske matice, pri blagajniku Vodne Zadruga (Dolnelendavska hranilnica) najpozneje do 9 ure na dan licitacije.

Predmetno delo bo izročeno najugodnejšemu ponudniku in se ima začeti z 8. avgustom 1927. in biti končano z 8 oktobrom 1927.

Vsa pojasnila in pogoji se dobe v lokalu

VODNE ZADRUGE

v dneh 21., 24. in 28. julija v dopoldanskih urah, kakor tudi na dan dražbe pred začetkom iste.